

paagjældende Udvalg, ligesom Tilfældet har været med foregaaende Adresser om det samme Emne.

Den første Sag paa Dagsordenen var:

2den Behandling af Forslag til Lov om Oprettelse af tvende Kreditforeninger for Giere af mindre Eiendomme paa Landet.

(1ste Behandling findes i Tidenden Sp. 153 ff., Udvalgets Betænkning findes i Tillæg B. Sp 437 ff.)

Formanden: Der er ikke stillet noget Vædringsforslag udenfor Betænkningen. Sagen er ikke af større Omfang, og de enkelte Bestemmelser i Lovforslaget staa derhos i en saadan Forbindelse med hinanden, at jeg anser det for rettest at tage den for under Et. Med Hensyn til Vædringsforslagene bemærker jeg, at nogle af dem ere temmelig nøie knyttede til hinanden, dog ikke saa nøie, at Betagelsen af det ene medfører Betagelsen af det andet. Omvendt er der et Par Vædringsforslag, som ikke ere i den bedste Harmoni med hinanden, men dette er kun ved Vædringsforslagene under Nr. 9 og 10 af nogen egentlig Betydning. Der er Forholdet saaledes, at, naar Nr. 9 vedtages, er Nr. 10 dermed udelukket. — Forhandlingen er aabnet, den ærede Ordfører har Ordet.

Ordføreren (Dyrenbøll): Det vil jo være i det høie Thing's Erindring, at den nævnte Anledning til det foreliggende Lovforslag er den, at der fra forskjellig Side var fremkommet Klager over, at de mindre Eiendomsbesiddere paa Landet ikke ret vel — navnlig ikke i de bestaaende Kreditforeninger — kunne faae Laan, uden at disse Laan blive dem noget for kostbare. Ifølge Lov af 20de Juni 1850 er der jo allerede givet enhver Kreditforening, som oprettes, visse Begunstigelser af Staten. Det, som dette Lovforslag gaar ud paa, er udover disse Begunstigelser i Lov 20de Juni 1850 at tilstaa nogle flere for Kreditforeninger for smaa Eiendomsbesiddere paa Landet. Blandt disse særlige Begunstigelser nævner Lovforslaget i sin § 2 Litra b. og c. nogle Lettelser med Hensyn til Stempelpapir, Thinglæsning o. s. v. Hele Udvalget har imidlertid været betænkeligt ved at gaa ind derpaa, og det er udførlig udvilket i Betænkningen, hvilke Grunde man har haft til at foreslaa en anden Bestemmelse, nemlig at denne Fritagelse for Stempelpapir og Rettsgebyr vilde række noget videre, end Lovforslaget egentlig tilfigter, og muligvis eller rimeligvis have Konsekvenser, man ikke saaledes kan forudse. Men da alt dette, som sagt, er udførligt udvilket i Betænkningen,

og hele Udvalget er enigt derom, og jeg har Grund til at antage, at den høitærede Minister ogsaa er enig deri, skal jeg ikke komme nærmere ind paa det Spørgsmaal. Jeg skal med det Samme tillade mig at omtale et Par af de andre Vædringsforslag, hvori ogsaa hele Udvalget er enigt, og som jeg derfor antager ikke vilde give Anledning til nogen Diskussion. Dette gjælder Vædringsforslagene Nr. 5, 7 og 8, der væsentligst gaa ud paa nærmere at præcisere den Indflydelse, man mener, at Indenrigsministeren bør have paa Kreditforeningernes Ordning og Stiftelse paa Grund af de særegne Forhold, hvori Ministeren kommer til at staa til dem. Der bliver egentlig kun et Principspørgsmaal tilbage, nemlig det Spørgsmaal, der fremgaar af Lovforslagets § 2, Litra e, hvorefter de af Foreningerne udstedte Obligationer erholde Statsgaranti for en Rente af 4 pCt. Der har hos de fleste af Udvalgets Medlemmer været nogen Betænkelighed med Hensyn til denne Statsgaranti, men vi have dog alle været enige om at gaa ind paa Laanen. Derimod har Udvalget delt sig med Hensyn til Spørgsmaalet om, hvorledes denne Garanti nærmere skulde præciseres. Udvalgets Flertal kan ikke Andet end erkjende, at det maa være en af Statens Opgaver paa den Maade, som her er foreslaaet, at komme den mindre bemidlede og særligt uehvelbt stillede Klasse, Arbeidsklassen, til Hjælp, og man har derfor troet, at den Lanke var rigtig, der ledede til den anførte Bestemmelse. Derimod har Flertallet fundet, at der nok kunde være Anledning til at træffe saadanne Kauteler, at ikke Statsgarantien vedbliver at gaa til det aldeles Ubegrænsede, men at der burde gives Regjeringen og navnlig Indenrigsministeren Leilighed til at gribe ind, saafremt det mod Forventning skulde begynde at gaa galt med en saadan Forening. Flertallet har derfor forenet sig om at stille Vædringsforslaget Nr. 9, der gaar ud paa, at, saafremt der i noget Regnskabsaar afkræves Interessenterne 1 pCt. af de laante Beløb til Fyldestgjørelse af det solidariske Ansvar, er Indenrigsministeren berettiget til at sætte Foreningen under Administration og eventuelt standse dens Virksomhed, og skulde saadan Underbalance vise sig i 3 Aar i Træk, skal Ministeren være forpligtet til at gjøre det. Man har ment derved at ramme de to Ting, der staa i uadskillig Forbindelse med hinanden, nemlig Statsgarantien og det solidariske Ansvar for Interessenterne. I samme Forhold som man ved saadanne Kauteler begrænsede Statsgarantien, i samme Omfang indskrænker man den solidariske Forpligtelse for Interessenterne, naar det Tidspunkt indtræffer, at Foreningens Virksomhed kan eller skal standse. Et Mindretal har ment ikke at kunne gaa ind derpaa, men har i sine Vædringsforslag under Nr. 3 og 10 valgt en anden Form for Indskrænkning af Statsgarantien. Det maa